ASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь…
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXIV. Ч. 250. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 30-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1958 ЦЕНТІВ 12 CENTS TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 250. VOL. LXV.

КУБИНСЬКІ ПОВСТАНЦІ ПЛЯНУЮТЬ ПРОГОЛОСИТИ ТИМЧАСОВЕ ПРАВЛІННЯ

Гавана. — Після ряду перемог кубинських повстанців над урядовими військами, здобутими на протязі останніх днів, радіо повстанських військ на Кубі подало до відому, що вже незабаром буде встановлений для „звільненої кубинської території" тимчасовий уряд під проводом д-ра Мануеля Уррутії. Д-р Мануель Уррутія, колишній президент суду в Сантіяго де Куба, втік був рік тому до З'єдинених Держав Америки і тепер після свого повороту на Кубу перебуває разом із своєю родиною на зайнятій повстанцями території — в Сієрра Маестра, де знаходиться головна кватира Фіделя Кастро, провідника повстанців. Водночас із цим повстанські збройні сили повели наступ в напрямку на Сантіяго де Куба, місто бльокованє ними вже від довшого часу, не зважаючи на те, що уряд вислав туди великі військові підкріплення, включно з танками, гарматами і літаками. Наприкінці минулого тижня кубинські повстанці захопили морські пристані Кайбарієн у Ляс Віллас і Ремедіо в цій же провінції. Урядова залога в Кайбарієн піддалася повстанцям. Здобуття цих портів дає Фіделеві Кастро добру можливість одержувати потрібну йому допомогу теж і морським шляхом. Кубинський президент Батістa вислав до провінції Ляс Віллас нові збройні підкріплення, щоб зупинити повстанську офензиву, яка, якщо вона повелася, розполовинила б дефінітивно Кубу на дві частини — західню під режимом Батісти і східню під правлінням Фіделя Кастра. В наступі на Сантіяго де Куба повстанцям повелося здобути важливий вузол поблизу цього міста і місто Маффо. В боях, що відбулися між Баямо і Сантіяго де Куба мало згинути або попасти в полон коло 600 вояків урядових військ. Повстанське радіо сповіщає, що президент Батіста веде переговори з домініканським диктатором генералісимусом Трухільйо в справі мілітарної допомоги проти кубинських повстанців. Трухільйо, боячися поширення революційного руху на Домініканську республіку, мав би післати на Кубу свої літаки і летунів для боротьби з повстанцями.

КУБИНСЬКІ ПОВСТАНЦІ ТРІЮМФУЮТЬ

Вояки із кубинської повстанської армії, що бореться під проводом Фіделя Кастро проти режиму президента Батісти, після здобуття урядової мілітарної застави у Фоменто

Римо-католицька Церква в ЗДА проти „найгіршого в історії" переслідування християн

Вашингтон. — Римо-Католицька ієрархія в ЗДА, яка має майже 250 кардиналів, архиєпископів і єпископів, видала окреме послання з нагоди Різдвяних Свят, в якому оскаржується комуністів в „найгіршому в історії переслідуванні християн". В цьому посланні американський єпископат закликає вірних в неділю 28-го грудня молитися за всіх християн, які живуть під комуністичним режимом. Це є вже 7-мий День Молитви за переслідуваних комуністами християн і він припадає на свято „Дітей убитих у Вифлеємі". В цьому посланні читаємо: „Це зовсім не є перебільшенням, що це є найгірше в історії переслідування християнства. Це є, на широкому фронті, тотальна війна проти Бога; це націлена війна проти всіх тих, які вірять в Бога, а на першому місці проти Католицької Церкви. Переслідування Божої Церкви продовжується з незменшеною люттю в ім'я атеїстичного матеріялізму". Ворог покривас мовчанкою це переслідування, але вірні католики не смінть мовчати і повинні піднести свій голос проти безправ'я, від якого терплять наші брати. В тисячах церков в цій країні відбулися після Служб Божих спільні молитви, а в деяких церквах окремі молитви й Богослуження були ще й в неділю по полудні.

На будівельну програму мають видати $ 72 більйони

Ню Йорк. — Представник товариства „Ди Асосшіейтед Дженерал Контракторс оф Америка" заявив, що в ЗДА на будову домів в 1959 році видадуть коло 72 більйонів долярів, а в цьому році на будівельну програму видали 67.5 більйона. В 1959 році мають видати 52,200,000,000 долярів на будову домів, а коло 20 більйонів на різні направи старих домів. В 1958 році збудовано нових домів за 49 більйонів, а на репарації видано 18.6 більйона дол. Сподіваються, що збільшаться видатки на публічні будови на 16 відсотків. Мають збільшитися видатки на будови стейтові, міські і на автостради. Передбачають помірковане збільшення у видатках на мешкальні доми та на торговельні будівлі. Стверджено, що видатки на будівельну програму в 1958 році збільшилися на 3 відсотки в порівнянні з 1957 роком. Поліпшення економіки обіцяє, що видатки на будови будуть збільшуватися в 1959 році.

Сенатська підкомісія проти пляну Гоффи об'єднати всіх транспортових робітників

Вашингтон. — Сенатська підкомісія внутрішньої безпеки, очолювана сенатором Джеймсом О. Істлендом, домагається, щоб федеральний суд присяжних зайнявся плянами голови спілки шоферів Джеймса Р. Гоффи об'єднати в одну велику робітничу організацію всіх транспортових робітників. У звіті до своєї матірньої Сенатської Правничої Комісії висловлено побоювання, що на чолі об'єднаної організації транспортових робітників стануть рекетери і комуністи. „Це була б дійсна загроза для нашої державної безпеки і під оглядом економічним і військовим", — пишеться в цьому звіті. Згідно з пляном Гоффи мали б об'єднатися такі робітничі організації: Міжнародна Спілка Вантажників і Магазинових Працівників — очолювана Гаррі Бриджесом; Міжнародне Братство Шоферів (Джеймс Гоффа); Міжнародне Товариство Вантажників (капітан Вільям Бредлі) і Крайова Морська Спілка, — очолювана Джорджем Кираном.

ЗДА вступають в новий 1959 рік з населенням понад 175.5 мільйона

Вашингтон. — Бюро перепису населення повідомляє, що ЗДА вступають в новий 1959-ий рік з числом населення 175,5 мільйона, це значить, що від 1950-го року населення цієї країни збільшилося на 24.5 мільйона. Найбільше зросли наймолодші і найстарші річники, а це сталося з наслідок великого числа народжень в повоєнних роках і тому, що внаслідок добробуту і нових ліків продовжився поважно вік людей в цій країні. І надалі є більше жінок і дівчат в порівнянні з чоловіками і хлопцями. В половині цього року було жіночої статі 87,900,000 осіб, і 86,200,000 чоловічої. Дітей у віці до 5-ох років — 19.5 мільйона на 21% більше в порівнянні з 1950 роком; у віці від 6 до 13-ох років було 31 мільйон (збільшення на 40 відсотків); від 14 до 17 років було 10.5 мільйона (збільшення на 27 відсотків). Чоловіків і жінок у віці 65-ох і більше років було 15 мільйонів (збільшення на 23 відсотки від 1950 року). Людей у віці від 18 до 64 років було 97,750,000; те число збільшилося від 1950 року тільки на 6 відсотків. Число дітей, які народилися під час великої депресії, і які тепер мають від 18 до 24 років, зменшилося на 4 відсотки.

В Ню Йорку закінчився 19-денний страйк часописних доставців

Ню Йорк. — 29-го грудня закінчився 19-денний страйк часописних доставців, і найбільше в світі місто знову дістало своїх 9 щоденних часописів, які появились вже в ранніх годинах так, що робітники, які їхали до праці, могли мати в руках свій щоденник. Страйк тривав 19 днів і спричинив втрат на 50 мільйонів долярів. Страйкарі можуть похвалитися такими успіхами: 1.Першого року дістануть збільшення тижневої платні на 4 доляри ($3.55 готівкою і 45 центів у збільшенім числі вільних від праці днів), а другого року платня буде збільшена на 3 доляри ($1.75 платні і $1.25 на допомоги під час недуги). Крім того будуть зменшені пачки з часописами, збільшене число платних вільних днів на випадок смерти в родині та інші поліпшення. Згідно зі старою умовою доставці газет діставали по $103.82 за 40-годинний тиждень праці вдень і по $104.02 за 37-годинний тиждень праці вночі.

Цього року зібрано $ 125,900,000 залеглих податків

Вашингтон. — Асистент генерального прокурора, який очолює податковий відділ в департаменті справедливости, Чарлз Райс повідомив, що цього року зібрано рекордово високу суму залеглих податків, які треба було стягати при допомозі карних засобів. В 1958 році недбалі податковці вплатили вже 125,900,000 долярів податків, які треба було платити в попередніх роках. Цього року засуджено 592 особи за те, що не платили податків та подавали фальшиві податкові зізнання. Між ними було 5 відомих ґенґстерів і ракетирів, між якими був і Френк Костелло. Райс заявив, що з кожним роком число розправ з податковими скаргами збільшується. Уряд в 1958 році міг успішно в свою користь вирішити 73 відсотки всіх податкових справ, які були в суді.

В АВТОВИХ КАТАСТРОФАХ ЗГИНУЛО 582 ОСОБИ

Шикаго. — Крайова Рада Безпеки повідомила, що від ранніх годин в понеділок 29 го грудня в автових катастрофах згинуло 582 особи, тро хи менше від того числа, яке передбачувано перед початком 4-денних різдвяних вакацій (від середи ввечорі до півночі в понеділок). Тоді передбачували, що на шляхах згине коло 620 осіб. Тепер видко, що число 582 мусить тільки дуже незначно збільшитися.

Де Ґоль заклинає французів до жертв задля поправи господарської ситуації

Париж. — Французький прем'єр генерал Шарль де Ґоль, обраний 21 грудня ц. р. на президента 5-ої французької Республіки, котрий-то уряд він переїме 8-го січня 1959 року, звернувся в минулу неділю 28 ц. м. через радіо з закликом до французького народу, щоб він не вагався принести жертви, потрібні серед дуже важкої економічної ситуації Франції. У цій першій своїй промові від часу вибору його на президента, де Ґоль нав'язав до проголошеної день раніше девальвації франка (про що мова на іншому місці). Він проголосив новий французький державний бюджет, який все ще має дефіцит з астрономічною сумою 600 більйонів франків; проте — як заявив де Ґоль — дефіцит державного бюджету був би вдвоє більший, як би не вжито різних радикальних засобів. Цими засобами є підвищення податків від корпорацій, від вищих прибутків, від алькоголю і тютюну. Будуть зменшені пенсії для тих військових і цивільних емеритів, які не є каліками і мають фізичну здібність до зарібкової праці. Залізницям і різним іншим закладам публічної вжитковости держава припиняє субсенції і тому подорожчають ціни залізничних квитків та в різних інших підприємствах. Нові, введені у Франції податки дадуть — в перерахуванні на доляра — суму коло $626,000,000, а коло $345,000,000 заощаджено внаслідку редукції субвенцій. Зате піднесено субвенції для різних продуктивних галузей промислу, який своєю продукцією памагає зменшити закордонний імпорт. Де Ґоль нічого не сказав у своїй промові про перспективи закінчення війни в Альжирі. Навпаки, він перестеріг, що кошти „пацифікації Альжиру, яка проходить задовільно", будуть ще вищі. Він змалював дуже важку політичну і господарську ситуацію Франції з половини 1958 року. Вона знаходилась тоді „на порозі катастрофи". Де Ґоль навів низку успіхів, відколи він 1 червня 1958 р. прийшов до влади та з прав, прислугуючих йому за новою конституцією, для виведення Франції на твердий шлях політичної і господарської стабілізації. Після де Ґоля промовляв через радіо міністер фінансів Антуан Піне, який детально представив господарський стан Франції і пояснив значення переведеної девальвації франка та суттєві зміни в новому проєкті бюджету. В суперечності до де Ґоля, який переплітав свою промову закликами до патріотизму і фразами про велич Франції і т. д., виклад Піне був сухий і строго діловий.

Німецькі комуністи далі погрожують війною

Берлін. — Східньо-німецький комуністичний щоденник „Берлінер Цайтунг" приніс нову „пересторогу" під адресою західніх великодержав що коли б вони захотіли силою втримувати зв'язок між своїми ґарнізонами в західньому Берліні і західньою Німеччиною всупереч волі „суверенної" східньо-німецької влади, то це означало б війну. Комуністичний часопис погрожував ужиттям „наймодерніших родів зброї", якщо західні альянти пробували б танками промостити собі дорогу до Берліну. У статті тому часопису був знову дуже прозорий натяк на те, що східньо-німецький комуністичний уряд, діставши від Совєтів в свої руки нагляд над земними, водними і повітряними шляхами між західнім Берліном і Заходом, скористав з даних йому можливостей розпочне нову блькаду. При цій нагоді комуністичний часопис знову повторив давні оскарження, що ніби західній Берлін перетворений у „воєнний бастіон" західніх альянтів та що вони продукують у Берліні зброю. Водночас інший комуністичний часопис „Носе Дойчлянд", змальовуючи „рай" який настав би для західнього Берліну після відкликання з нього західніх ґарнізонів. Мовляв — звільняться десятки тисяч помешкань, берлінські товари свобідно плистимуть на Схід і т.д.

Тіто на відвідинах у Сукарна

Якарта. — Югославський диктатор Тіто перевів із президентом Індонезії Сукарном довгі розмови, в яких — згідно з офіційним комунікатом — „скріплено взаємини між двома державами". Тіто об'їздить на своєму яхті „Ґалеб" архіпелаг індонезійських островів. У розмовах з Тітом взяли участь індонезійський прем'єр Джуанда і міністер закордонних справ Субандріо, Сукарно титулував Тіта „товаришем" і висловив бажання щоб „товаришами" стали народи Югославії та індонезійські народи і щоб вони обидва „перейнялись тими самими політичними та соціальними ідеями".

Нассер переводить ліквідацію впливів комуністів у Сирії

Каїро. — Президент Об'єднаної Арабської Республіки, складову частину якої становить також Сирія, вислав до Сирії комісію з трьох „сильних мужів", добре обізнаних з тамошнім комуністичним рухом, для переведення репресій проти комуністів. Після юзв'язання всіх політичних партій в Єгипті ще в 1952 р., зараз після революції проти короля Фарука, центром комуністичної діяльности на всьому Середньому Сході став Дамаск в Сирії. Голова сирійсько - арабських комуністів Халед Бахдаш втік був до Москви після приєднання Сирії до Єгипту, але недавно вернувся і — за одностайними твердженнями всіх закордонних обсерваторів — керував комуністичною інфільтраційною акцією в Іраку. Комуністичний часопис в Дамаску „Аль Нур" закрито, Халеда Бахдаша буцім-то ще не арештовано, але поставлено під поліційний догляд. Затє виарештовано численних комуністів. Рішучий виступ Нассера проти комуністів був — за пресовими коментарями — спровокований комуністичною акцією на терені Іраку, де ситуація стала настільки складна і гріжна, що не був виключений комуністичний переворот.

СПОРТОВА ХРОНІКА

У недільних змаганнях за першенство Ліґи УСК Ню Йорк здобув перемогу на Стемфорд-Юнайтед у відношенні 4:1. У табелі УСК має 8 гор із 14 точками і находиться тепер на третьому місці. В найближчу неділю УСК ґратиме із СК-Френч, фрацузьким спортовим клюбом який програв у змаганнях із СК Готою 12:1. Інші вислідки: УСК-резерва — Стемфорд-резерва 3:0; УСК-Б — Коче 2:2; УСК-Б юнаки 1:0; УСК (юнаки) Коче (юнаки) 1:0; УСК (юнаки) — Ґрік Амерікенс (юнаки) 0:0. У Филадельфії Тризуб переміг Ґаліцію у відношенні 2:0, а в Ньюарку „Чорноморська Січ" перемогла „Спарту".

ВАЛЮТОВІ РЕФОРМИ У ФРАНЦІЇ, АНГЛІЇ І ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Париж. — У всій західній Европі переводиться наприкінці 1958-го року поважні валютові реформи, що матимуть великий вплив на тамошні економічні відносини, зокрема на імпорт і експорт товарів і на міждержавні грошові розрахунки. З днем 1-го січня 1959 року входить в життя договір про Спільний господарський ринок шістьох західньо - европейських держав, а саме — Франції, Італії, Західньої Німеччини, Бельгії, Голяндії і Люксембургу. За тим договором будуть скасовані митні кордони між названими шістьма країнами. Щоб збільшити покупність французьких товарів й протидіяти втратам із чорного валютового ринку, на якому французький франк мав завжди нижчу вартість від офіційного його курсу, французький уряд офіційно обнизив вартість франка з дотеперішнього курсу 420 франків в реляції до одного доляра на 497.7 фр. за 1 доляра. Заповіджено введення в найближчих тижнях-місяцях „твердого франка" вартости коло 100 теперішніх франків. Водночас облегшено торгівлю валютою. Ця французька реформа прийшла майже одночасно з реформами в Англії і Західній Німеччині. В Англії проголошено в минулу суботу, що від понеділка 29 грудня закордонні власники фунта штерлінґів можуть вимінювати його свобідно по курсі 2.78 до 2.80 дол. за одного фунта. Водночас у Західній Німеччині проголошено, що від понеділка 29 ц. м. облегшено обмін чужими валютами й маркою, при чому американський доляр, залишившись в офіційній реляції 1 дол. — 4.19 нім. мар., може бути свобідно вимінюваним по пливкій далі 4.17 до 4.23 нім. мар. Всі ці валютові реформи мають на цілі облегшення внутрішньо-европейської торгівлі та розрахунків з поза-европейськими державами. Також сім інших европейських держав проголосили реформи, достосовані до змін у Франції, Англії і Німеччині.

Антуан Піне, французький міністер фінансів

ЗДА за поширення компетенцій Міжнародного Трибуналу Справедливости

Вашингтон. — З урядових кол повідомляють, що уряд президента Айзенгавера підготовляє окреме звернення до всіх держав, щоб поширити сферу діяльности та збільшити авторитет Міжнародного Трибуналу Справедливости в Газі. Президент має намір цей проєкт в себе і про нього має говорити в своєму Зверненні про Стан Унії в Конґресі. Президент буде пропонувати законопроєкт, згідно з яким ЗДА мали б почати вести кампанію за те, щоб із більшим лібералізмом приймали рішення Міжнародного Трибуналу Справедливости, який вирішує правничі суперечки. Айзенгавер має домагатися єдасування закону Конелі з 1945-го року, згідно з яким президент ЗДА не може звертатися до Міжнародного Трибуналу Справедливости без попередньої згоди Конгресу ЗДА.

Уряд Польщі на еміграції втратив амбасадора при Ватикані

Рим. — З вибором нового Папи всі акредитовані при Ватикані дипломати мусіли відновити свої вірчі документи. Звертають увагу, що внаслідку цієї формальности еміґраційні уряди Польщі і Литви направді втратили свою дипломатичну репрезентацію при Ватикані. Польським амбасадором був Казимир Папеє, а литовським Станісло Гірдваніс. Обох їх не запрошено на авдієнцію до Папи для дипломатів. За твердженням закордонної преси, польський кардинал Вишинський впливав на Папу, щоб не відновлювати дипломатичних зв'язків Ватикану з еміграційним польським урядом в Льондоні з уваги на труднощі, які з приводу цього має католицька Церква в Польщі. Фактичним керівником політики Ватикану на терені Польщі є тепер кардинал Вишинський, відповідальний за долю тамошньої католицької Церкви і тому його рекомендації вирішні в цій справі. Щодо Литви — нічого більше не відомо про мотиви, задля яких її державний центр на еміграції втратив свого ватиканського репрезентанта. Для обох закордонних центрів — це поважний престижевий удар.

В АМЕРИЦІ

● Більше як 67,000 осіб поза межами ЗДА дістають пенсії з фонду соціального забезпечення ЗДА, маючи дозвіл на перебування в чужих державах. Ці пенсіонери проживають в таких державах: Італія, Англія, Канада, Греція, Англія, Філіпіни, Західня Німеччина, Ірляндія, Норвегія, Португалія, Еспанія і Швеція.

● 67-річний єпископ Методистської Церкви в Вашингтоні, Дж. Бромлі Оксием, висідаючи в Ню Йорку з таксівки, примкнув дверима полу свого плаща. Шофер не зауваживши цього, рушив з місця, і авто потягнуло за собою Оксиема, який зламав собі праву руку і поранив голову.

● З нагоди Різдвяних Свят часописи пригадують, що у вільному світі є тепер тільки 20 відливарень дзвонів, які мають дуже багато праці, бо в останній війні чимало дзвонів понищено бомбами або переполено на гармати. Найстарша відливарня дзвонів знаходиться в Англії (1570), Німецька відливарня Зінна має 300 років, а американська в Трої, Н. Й., працює від часів революції.

● Екс-президент Труман, який гостював під час свят Різдва у своєї доньки Маргарет Деніел, заявив журналістам, що його півторарічний унук Клифтон Труман Деніел має забагато забавок, а це недобре для дітей, і тому його донька вирішила частину цих забавок подарувати дітям, які їх не мають.

● 15-річний Джеймс Ф. Кус, їдучи автом, знайшов на дорозі пакунок з годинниками, біжутерією та електричними апаратами до гоління і передав усе це поліції в Лібанові, Міссурі. Перед самим Різдвом поліція цю знахідку йому звернула, бо ніхто по неї не зголосився. Таким чином Кус одержав різдвяний подарунок, оцінений на $1,859.

● Журнал „Бизнесс Вік" повідомляє, що цього року продано в ЗДА 424 більйони цигарок, — на 14.6 більйона (3.6 відсотка) більше як у 1957 році.

У СВІТІ

● Пасажирський літак, що віз із Парижу до Відня 34 особи в перший день свят Різдва, внаслідок несправности мотору мусів приземлитися на летовищі у Відні. Під час приземлювання він загруз у болоті і загорівся. Всі пасажири і члени залоги встигли вискочити, хоч 3 особи при цьому поранено. Між пасажирами були дві молоді американки, Увесь багаж згинув.

● Лондонська телевізійна компанія заанґажувала на п'ять розмов американську співачку-мурина Ґаллі Белафонте, який має приміщене тричі на рік виступати в програмі цієї компанії, діставши по 3,000 фунтів (коло $9,800). Крім цього компанія зобов'язалась забезпечити Белафонте додатковими виступами, щоб він дістав щонайменше по 25,000 фунтів річної платні.

● Ливанський міністер пошт і телеграфу, Раймунд Едде, який водночас є міністром внутрішніх справ і соціяльної опіки, забув вчас оплатити рахунок за міжміські телефонічні розмови з його приватного помешкання. Службовець телефонічного приладу ще міністрові і запитав, що він має робити, „А що ви робите звичайно в таких випадках" — спитав міністер. — „Вилучаємо телефон", — „Вилучіть, прошу, ви, негайно вилучіть" — заявив міністер, який таким чином забезпечив собі спокійні Різдвяні Свята, — перші вільний від телефонів день, відколи він став міністром.

● У Парижі з величезним успіхом концертувала американська артистка Марія Каллас, з якою недавно Метрополітен Опера в Ню Йорку зірвала контракт внаслідку постійних непорозумінь. На паризькому концерті був присутній Рене Коті, що постаннє показався публічно як президент Республіки, — генеральний секретар НАТО Генрі Спаак, головний командант НАТО ген. Норстед і вся „сметанка" Парижу. За білет платили по 100,000 франків.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АНІ МИРУ, АНІ ДОБРОЇ ВОЛІ

Саме під час латинського Різдва, коли в святинях і домах багатьох країн гомоніли молитви і лунали пісні про славу на висотах Богові і про мир на землі людям доброї волі, на ділі на цій нашій землі було мало миру і ще менше доброї волі. Інакше й не може бути в світі, поділеному на два ворожі табори, з протилежними ідеологіями, системами і цілями. Мир бо вимагає доброї волі з усіх боків, від усіх людей. А такої волі немає, і тому немає миру.

Факт наявности двох ворожих світів знайшов своє дуже вимовне потвердження саме в теперішньому різдвяному сезоні.

За кілька днів перед Святами Америка випустила в позаземні простори першу керовану з Землі ракету-сателіта, з якої вперше з тих просторів пролунав передаваний із записаної тасьми людський голос: президент Айзенгавер запевняв світ, що Америка прагне миру і бажає його людям доброї волі. Це своє запевнення й побажання повторив Айзенгавер безпосередньо, засвічуючи ялинку в столиці.

У відповідь на це пролунав із Москви голос совєтського міністра закордонних справ Андрея Громика, який погрожував вільному світові, зокрема Америці, що коли вона не погодиться на совєтський диктат у справі Берліну, то буде війна, в якій згинуть мільйони людей, і що в совєтському арсеналі є зброя, яка перенесе цю війну на американський континент.

Так то без сумніву щирі, бо багато разів доказані ділами, слова президента Айзенгавера про мир і добру волю викликали у відповідь нову чванькувату погрозу, новий вияв злої волі. Щоб не було непорозумінь, комуністи з китайського континенту саме напередодні латинського Різдва відновили бомбардування острова Квімой, а комуністичні інтриґи в Сирії викликали гостру реакцію вже навіть єгипетського президента Нассера.

Очевидно, що така поведінка Москви, разом із свідомістю її агресивно-імперіялістичних цілей, могла б викликати тривогу, тим більшу в світлі малощо не „за всяку ціну" мирних інтенцій Америки та її союзників. На щастя, Америка і її союзники здають собі справу із злочинних цілей та замірів Москви і, виявляючи добру волю й свої власні мирні цілі, вживають рівночасно відповідних заходів, щоб ті цілі в потребі обстояти.

Саме в той час, коли Айзенгавер говорив про мир і добру волю, Асошієйтед Пресс подала з Пентаґону інтересний репортаж про готовість Америки обстояти цей мир. У репортажі сказано, як то невеличка група військових спеціялістів у замкненій і строго охоронюваній кімнаті обслуговує складну апаратуру, при допомозі якої протягом секунд, на потиск „ґудзика", можна пустити в рух всю величезну американську оборонну машину на суходолі, на морі і в повітрі. В тій кімнаті щохвилини ясним і виразним голосом, наче б він походив із сусідньої кімнати, чути рапорти з віддалених на тисячі миль американських оборонних баз. Ця контрольна кімната має завжди безпосередній зв'язок з Білим Домом і Державним Департаментом.

У тих самих виданнях газет, в яких надруковано цей репортаж з Пентаґону, подано в рядках і між рядками цілий ряд інших вісток подібного характеру. Наприклад, Америка, крім можливостей випускати зі своїх численних баз, з кораблів і підводних човнів керовані на віддаль ракети, може, правдоподібно, випускати їх і з великих бомбардувальників, що летять швидше від звуку. Або: Гюґ Одішо, голова Американського Крайового Комітету Міжнародного Геофізичного Року, поінформував про обсервовані в серпні цього року невідомі досі повітряні явища в Антарктиці, які „дозволяють припускати, що Америка випробувала високо в повітрі над Пацифіком нову літійово-водневу бомбу, яка дає їй нові, фантастичні можливості дешевої продукції і використання тієї страхітливої зброї".

Таких і подібних вісток та зіставлень можна було б навести багато більше. Усе це доказує недвозначно, що на землі справді немає миру, ані доброї волі саме в такий час, коли мир і добра воля є тим фатальним „бути або не бути" людству і його цивілізації. В такій ситуації найбільшою трагедією є те, що це „бути чи не бути" залежить сьогодні виключно від химер безбожної, диктаторської кліки в Москві, бо вона єдина, яка не має доброї волі і яка намагається використовувати її в інших людей для осягнення своїх злочинних цілей. Тому добре, що, крім доброї волі в Білому Домі, є також постійна готовість в Пентаґоні.

СЬОГОДНІ У СВІТЛІ МИНУЛОГО

За сучасними турботами забувається, що кожний час має власні турботи. Здавалося б, наче такі проблеми, з якими світ, зокрема З'єдинені Держави, зустрічались в 1958-му році, не мають прецеденсів. Господарська рецесія, перманентна загроза війни внаслідок російсько-комуністичної експансії, гострий расовий конфлікт у зв'язку з інтеґрацією чи сеґреґацією, совєтські „спутніки" й технологічні перегони між великодержавами, безвиглядність проблеми міжнародного розброєння, критичні голоси в американському громадянстві під адресою Найвищого Суду, проблеми освіти й виховання на тлі зростаючої злочинности молоді, катастрофальна поразка Республіканської партії у виборах — це були найважливіші справи, що хвилювали американський нарід протягом 1958-го року. Всі вони мали познаки чогось зовсім нового, непередбаченого й переломового.

А втім, прастара філософічна правда, що „ніщо під сонцем не нове", зберігає і тут свою силу. З нагоди закінчення цього року американська преса звертає увагу на те, що — всупереч першому поглядові — насправді більшість нинішніх гострих і запальних проблем існували вже сто років тому, а деякі з них знаходять у тодішньому часі подивугідні паралелі. На першому місці стоїть центральна сучасна проблема — російського імперіялізму. Сто років тому царська Росія хвилювала західній світ своєю експансією в Сибіру й Китаї на сході та на Дарданелли і Каспійське море на півдні. Російські амбіції всадовитись на Далекому і на Середньому Сході виявлялися вже тоді. Тодішній англійський прем'єр лорд Палмерстон був прихильником рішучої протиросійської політики і поручав відділення від Росії Басарабії, Криму, Грузії, Польщі і Фінляндії. До речі, сто років тому царська Росія мала в своїх межах нинішню сателітну Польщу, балтійські країни і Фінляндію. Західні держави, разом з Німеччиною, явно протиставились тоді Росії і підтримували Туреччину, яка так само і нині є найнадійнішим західнім протисовєтським союзником. Соціяльні й земельні реформи за царя Олександра II пригадують нинішню „відлигу" в СССР, а залізна заслона в якійсь мірі існувала тоді, як і нині. Лондонський „Таймс" таврував у 1858 році російську систему пашпортів і труднощі для туристів, які хотіли збагнути таємницю життя поза кордонами, що ділили Росію від зовнішнього світу.

Друга найважливіша для американців у минулому році справа — господарської рецесії та підвищення продукції після тимчасової знижки — мала прецеденс якраз у рр. 1857/58. У конґресовому рекорді за 1858 рік повно закликів до посилення публічних робіт, підтримання промислу державними замовленнями та протидіяння небезпеці зросту державної заборгованости. І сто років тому Білий Дім так само перестерігав, що збільшення видатків — це поганий спосіб боротьби з рецесією. Тоді людей також лякали зріст цін і мариво упадку вартости доляра. Фінансисти страшенно боялися, коли затонув був поважний транспорт золота з Каліфорнії, щоб не відбилось це на валюті. Була тоді й проблема надвишок хліборобської продукції. Під час Кримської війни зникла з світових ринків російська пшениця, і це сприяло поширенню засівів її в Америці. Після тієї війни американські фармери стали в обличчі великих непроданих збіжжевих резерв, — точно так, як після другої світової війни, наслідки якої відчуваються по 1958-ий рік.

Штучні сателіти Землі — це, очевидно, річ небувала. Але голоси про початок нової епохи, що відкривається із здобуванням всесвіту, напрочуд подібні до тих голосів, які в 1858 році лунали, коли завершено будову першого телеграфічного кабля через Атлантик. Нюйоркський адвокат Джордж Темлтон Стронґ писав у своєму „Щоденнику" про „революцію" і „катаклізми" у зв'язку з новими винаходами. В зв'язку з пожежею, спричиненою штучними вогнями — писано сто років тому про небезпеку від розв'язання сил природи. Телеграфні дроти, що чимраз густіше обсновували земну кулю, вважалось не тільки виявом духа винахідливости, але й важким іспитом для нервової системи людини.

У 1957-му році федеральні війська вмаршували до Литтл Року в спорі за шкільно-расову інтеґрацію. У 1858 році вислано федеральне військо до Солт Лейк Сити в території Ютаґу, щоб приборкати мормонів, які не хотіли визнавати центральної влади. Щодо расового спору, то сто років тому Найвищий Суд долив до нього оливи своїм присудом у голосній тоді справі мурина Дреда Скотта, визнавши його „предметом, не громадянином". Спір довкола цієї справи простягнувся із каденції президента Джеймса Буканана до президентури Линколна, за якої й вибухла Громадянська війна.

Нюйоркський „Таймс" з-перед ста років так само нарікав на молодечі „ґенґи", що розпаношувались на вулицях Ню Йорку, як це робить нині, а в Конґресі відбувались слідства над різними скандальними аферами. Проповідники закликали людей навертатись до Бога і Церкви, у пожежі школи на Брукліні згинуло в 1858 році семеро дітей, громадські моралісти нарікали на „декаденцію цивілізації" і перестерігали, що може прийти катастрофа світу.

„Що ж, — зауважує на цю тему коментатор із „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт", — наша цивілізація все таки за мин. сто років не розлетілась. І чи всі ці пригадки часів з-перед ста років не помагають заспокоїтись нашим нервам і не ставлять нинішнього світу в краще світло?!" Можна черпати потіху з думки, що й сто років тому не все було гаразд. Але куди більшим джерелом заспокоєння була б надія, заснована на реальних фактах, що минеться джерело нинішніх найбільших журб.

I. Світ

ПОВТОРЕННЯ СТАРОЇ ІСТОРІЇ

Комуністи люблять твердити, що вони прагнуть миру, що вони проти визискування народніх мас, що вони шанують державність сусідніх народів. Але це все — тільки пропаґанда, яка все менше та менше знаходить людей, які їй вірять.

Проте, народи, які недавно звільнилися від чужинецького управління, часом ловляться на гачок цієї пропаґанди і вірять, що з подібною до комуністичної системи вони можуть швидко досягнути добробуту.

В останнім числі журналу „Тайм" була видрукована коротка кореспонденція з Макао, португальської колонії на березі Китаю, близько британського Гонґ-Конґу. В цій кореспонденції оповідається, що в середині грудня мешканці Макао могли бачити через далековиди одну з драм, які є постійним явищем в комуністичних країнах. Китайські червоні вояки зігнали тисячі селян на сусідньому з Макао острові, потім вивели трьох хлопців у чорних штанях та білих сорочках, із зав'язаними ззаду руками. Під червоним прапором, знаком „миру та справедливости", сиділи члени трибуналу, що судив цих трьох молодих китайців. Потім вояки виставили засуджених в ряд і випустили в них свої кулі. А зігнаних на це видовище селян розігнали по бараках, в яких живуть ці сучасні невільники, члени новозорганізованих комун.

Наступного дня до Макао приплив великий вітрильний човен, з якого через волячий ріг червоний посланець оголосив про розстріл американських і чіянґ-кайшеківських „шпиків".

Без ніякої жалости, без ніякої моральної основи червоні китайські кати насилують сотки мільйонів, будуючи „рай навиворіт", переганяючи Москву з її „соціялістичним раєм".

Понад дві тисячі років тому імператор Китаю Ші Гуанґ-ті (правив від 255 до 206 рр. до Р. Х.) зліквідував февдальну систему, вигнав з країни рештки монгольських ватаґ і, щоб забезпечити „мир та порядок", почав будувати 'Великий Китайський Мур. Цим муром імператор Ші Гуанґ-ті хотів охоронити Китай від ворогів і замкнути доступ чужинцям, щоб без перешкод переводити свої реформи.

Період правління династії Чі'н був одним із найгірших у житті китайського народу. Перед тим був період правління династії Чу, період розквіту, вік бронзи, але він ліпше відомий в історії як період клясичний, коли створено в китайській літературі найліпші твори, як „Книга Історії" й „Книга Пісень", які оформили китайську думку, накреслили майбутнє життя цього великого народу, довели його аж до сучасного століття. В тих часах жили мудрі вчителі Конфуцій, Менсіюс (Менґ-цзе) і Мо-Ті (Мо-взу).

Щоб перебудувати Китай згідно з своєю власною системою, імператор Ші звелів спалити всі книги, знищити всі пам'ятки минулого, щоб не було згадок про те, що колись було, роздав землі тим, хто хотів на ній працювати, завів нові закони, заборонив будь-яку критику, відібрав у народу всю зброю, залишивши її тільки для своїх опричників. Здавалося, ніщо вже не могло повалити необмеженої влади того імператора.

Здавалося, Великий Китайський Мур, над будуванням якого згинули тисячі й тисячі робітників, зіґнаних на каторжну працю з усіх земель, навіки законсервує країну в новому режимі. Але прийшов час, коли імператор помер, і в країні вибухла революція. Повстали невільники, вогонь революції поширився по цілій країні, і в тому вогні згинула комуністична доктрина, як виглядала вона в законах династії Чі'н. Правда, пізніше було ще кілька подібних спроб, але кожна з них кінчалася революцією поневолених людей.

На пожежах революції постала нова влада. В історію Китаю прийшла династія Хан, і країна 400 років гоїла свої рани, відбудовувала все, що лежало в руїнах. Це були часи, коли на другім кінці світу народилась і розгорнулась у всій своїй величі Римська Імперія. Не було тоді в Китаї такої розкоші та багатств, як в Римі, але було велике напруження духу і всіх здібностей народу. Тоді відбулася в країні політична централізація, високо піднеслась культура, введено порядок в письмо, віднайдено і передруковано оригінали клясичних творів, уложено перший словник і надруковано першу енциклопедію. Буддизм наклав глибокий слід на все життя народу, який рівночасно сприймав впливи іншої великої культури, що просякала з Індії.

Чи не є цей спогад з минулого на фоні сучасних подій в Китаї передумовою ліпшого завтра для тієї країни? Але коли те завтра прийде і як тяжко китайський нарід заплатить за нього! Ці питання не мають ще відповіді. Можливо, сучасна зброя, сучасні можливості зв'язку, червона Москва задержать похід нової революції, в яку вірять на Формозі.

Цікаво і страшно спостерігати, як Мао Тсе-тунґ, що відійшов нібито зі свого посту голови комуністичної китайської імперії, старається вести країну до комунізму. Мільйони рабів заганяють до касарень, ліквідують все, що нагадує приватну власність, що в'яже нарід з минулим, з його традиціями. Все це робиться без огляду на кількість жертв, в таких розмірах і темпах, що навіть застрашують Москву.

Та не тільки це застрашує кремлівських володарів. Чи не думають вони вже про те, що, коли Пейпінґові вдасться перебудувати на свій лад країну, змілітаризувати населення, створити військову промисловість — рушить він на „єретиків", на всіх невірних, які не визнають „єдиноправильного шляху до комунізму". Ось цього нового колоса, що його породила московська політика, бояться в Кремлі.

Пропаґанда Москви обертається проти Америки, але очі її з щораз більшим острахом дивляться на схід і на поневолені нею народи.

Юрій Таркович

БЕРЛІН З ПРАВНИЧОЇ ТОЧКИ ЗОРУ

Коли пишемо ці рядки, в совєтській зоні Німеччини проголошено загальну протилетунську оборону, що зобов'язує всіх 17 мільйонів східніх німців, і рівночасно подано до відома, що, по включенні совєтської частини Берліну до східньої зони, комуністичний уряд у Берліні-Панкові перебере контролю над усіми (в тому числі й летунськими) шляхами сполучення Західньої Німеччини з вільною частиною Берліну. Це якраз те, чого хоче Хрущов: так чи інакше захопити весь Берлін або принаймні так довго грати на нервах двох з половиною мільйонів німців вільної частини Берліну аж поки вони не заломляться. Не будемо входити в можливості здійснення плянів Хрущова і його найвірніших з-поміж усіх сателітів — східньо-німецьких комуністичних вожаків. Хочемо зупинитися над правничою стороною проблеми шляхів сполучення з Берліном.

5-го червня 1945 р. головнокомандувачі чотирьох тоді союзних держав, а саме ген. Айзенгавер, маршал Монтґомері, маршал Жуков і генерал де Тассіні підписали договір про передачу совєтському командуванню (не Совєтському Союзові!) території Турингії і частини Саксонії, тоді зайнятої американськими військами. Совєтське командування з свого боку відступило західнім союзникам частину території самого Берліну. В параграфі другому цього договору, підписаного 4-ма головнокомандувачами, виразно й недвозначно говориться, що „зона Великого Берліну буде окупована військами кожної з чотирьох держав".

У той час час західні союзники настільки довіряли Москві, що ані в цей договір про окупацію Берліну, ані в усі інші договори, як договір у Потсдамі чи Ялті, не включили виразної клявзулі про шляхи сполучення із своїми військами у західньому Берліні. Можливо також, що західні союзники вважали за річ самозрозумілу, що їхні війська у Берліні матимуть сполучення через територію, зайняту совєтськими військами, і тому не звертали уваги на формальну сторону цієї справи. Не розуміли тоді на Заході, що ніякі засоби моралі не мають значення для володарів у Кремлі. Зрештою, тоді вся Німеччина була окупована, і важко було уявити, що вже в недовгому часі її західня частина з окупованої країни і ворога західніх альянтів стане самостійним і потужним під кожним оглядом їх союзником. А проте, вже тоді треба було передбачати, що в зайнятій Совєтами частині Німеччини буде насильно створений комуністичний режим.

Західні союзники скоро зрозуміли совєтську підступну політику щодо Берліну та східньої частини Німеччини, і тому вже 6 липня 1948 р. ще перед відомою бльокадою Берліну, американський уряд переслав до Москви ноту, в якій говорилось, що „для того, щоб усунути всякі можливі непорозуміння, уряд ЗДА найкатегоричніше твердить, що він окупував свій сектор Берліну з правом вільного доступу до нього на основі існуючої ситуації, яка настала у зв'язку з безумовною капітуляцією Німеччини..." Для кожної дитини ясно, що не можна окупувати міста без права доступу до нього, але брак попередніх ясних договорень Москва використала, розпочавши бльокаду Берліну в 1948 році і шантажуючи союзників сьогодні, хоч ані юридичного, ані морального права для цього не має.

Який вихід із ситуації? Тепер ані комуністична частина Берліну, ані західня вільна частина цього міста не входять у склад совєтської зони Німеччини і у склад Західньої Німеччини. Ось тому, зокрема у вільній частині Берліну леґально існує комуністична партія, яка є забороненою в Західній Німеччині. Совєти хочуть включити свою частину Берліну до комуністичної частини Німеччини і тим самим передати контролю над доступом до всього Берліну німецькому комуністичному урядові, який в такий спосіб за допомогою Москви хоче вигнати західніх союзників із Берліну. Але Західня Німеччина вільну частину Берліну юридично може включити до себе, і тоді всякий прямий чи безпосередній напад на Берлін був би нападом на Західню Німеччину.

СМЕРКАЄ ЗНОВ...

Смеркає знов — і на папері,
Мов мариво — твоє ім'я.
Постукай тихо в темні двері —
Тепер такий самотній я.

Всі спогади перегортаю,
Ловлю уламки давніх слів,
Сумління і думок питаю
Про все, що дать тобі хотів, —

Скорився б кожному велінню
Блідої, ніжної руки,
А ніч пряде нудьгу осінню —
Безсоння, ніч і цигарки.

П. ФИЛИПОВИЧ

Дм. Андрієвський

НАВКОЛО РОТТЕРДАМУ

(7)

Та як показали пізніші події, всі ці засоби обережности були недостатні, щоб запобігти нещастю. Незалежно від нашої волі, обставини не раз ставили нас перед доконаними фактами або випадок уневажнював наші пляни та розрахунки. Не раз особа, яка мала заступити Полковника в тій чи іншій справі або супроводити його в подорожі, не могла рушити з місця. Саме так сталося, коли Полковник мав їхати в 1938 р. до Роттердаму і Барановський не міг вспіти вчасно. Також завдяки випадкові мені довелось брати участь в перебранні Валюха від Хом'яка у Фінляндії, куди не міг вчасно прибути Грибівський, як також стрічатися з Валюхом в Генті, коли туди виїхав Барановський, не маючи посилки з грішми.

Наостанку одна заувага, яка має не абияке значення.

Навколо зустрічей полк. Коновальця з його вбивником уже потворилося немало леґенд. Одною з них є та, яка твердить, ніби Полковник діставав від Совєтів золото, і що пакунок, якого передав йому Валюх фатального дня, мав бути напханий золотом. Тим часом сам автор цих рядків при нагоді щойно згаданого приїзду Валюха до Генту в р. 1937 возив для нього суму 1,000 долярів, яку він дістав від організаційного касира і передав Барановському. З матеріялів, оприлюднених Онацьким, також бачимо, що і в 1938 р. мала бути передана Валюхові в Роттердамі сума 2,000 дол., і коли до цього не дійшло, то лише через те, що замість долярів большевики воліли мати голову Полковника. Цих свідчень мусить вистачити, щоб заперечити згадану леґенду.

VII До чого зміряли Совєти

На цьому місці до речі буде запитати: які цілі ставили собі Совєти, висилаючи своїх аґентів закордон, та розкидаючи свої сіті навколо ОУН і Голови ПУН, полк. Коновальця. Вони почали це робити, оскільки нам відомо, на початку тридцятих років. Тоді закінчувався період НЕП'у, як також доба українізації. Тоді вже не діяли гасла „поворроту на батьківщину" і втратили свою силу чари совєтського консула в Львові Лапчинського. То був час, коли остаточно оформилась Організація Українських Націоналістів по Конґресі 1929 р. у Відні. Починалась доба колективізації і штучний голод в Україні, на який член ОУН Лемик зареаґував у 1933 р. стрілом в совєтському консуляті у Львові. На міжнародній арені зайшли немалі зміни з приходом до влади Гітлера (1933) та з постанням (1936) „залізної осі", навколо якої сполучилися Німеччина, Італія та Японія. Це все ослаблювало Совєти зсередини й загрожувало їм труднощами назовні. Тоді саме з'являються Іван Іванович і Хом'як на українському виднокрузі закордоном.

В розмовах з Сціборським Іван Іванович одверто говорить, що „уряд (УССР) доволі поважно оцінює небезпеку націоналістичного руху, особливо в зв'язку з можливостями зовнішніх комплікацій... рух може створити деякі комплікації в Україні, викликати марні заколоти". Такі побоювання урядових чинників в Україні були спричинені, мабуть, тим інтересом, що його виявляли до акції націоналістів закордоном певні комсомольські та націонал-комуністичні кола в Україні, про які згадував Іван Іванович Сціборському. І от, щоб спаралізувати перші прояви націоналістичного руху в Україні, Совєти намагаються замотати Сціборського і пропонують йому вертатись додому. Коли б до цього дійшло, це, на думку Совєтів, також зневтралізувало б у значній мірі націоналістів на еміґрації, які, переборовши „зміновіховство", почнали широко розгортати свою акцію як серед українців, так і серед чужинців.

Потенціяльні можливості націоналістичних впливів і дії в Україні лучились в уяві Совєтів з грядучими труднощами в міжнародній політиці. Іван Іванович виразно виявляв острах перед силовим зударом Совєтів з „державами осі" і старався доказати Сціборському, що всяка чужинна інтервенція в Україні загрожує їй великими лихами. Очевидно, найбільшу небезпеку для себе Совєти вбачали в гітлерівській Німеччині, і про це виразно говорить Валюх, який виявляє свою нехіть, ба навіть ненависть до німців, а водночас найбільше ними цікавиться. В розмові з Селешком він говорить, що єдино німці здібні розбити Совєтів, але при тому зазначає, що в Україні народ німців не любить і готов ставити їм сильний опір. А тому, на думку Валюха, „ні в якому разі не можна допустити військової помочі від Німеччини на території України", і то тим більше, що „місцеві сили настільки дужі, що не треба їм помочі". УССР відірветься від СССР, казав він, і проголосить свою незалежність. В кожному разі, він шукає всяких інформацій про можливості німецької помочі на випадок війни.

Цікаво відзначити, що в певних обставинах Валюх готов помиритися з німецькою поміччю, коли каже Бойкову: „Я думаю, що ми в майбутньому матимемо ще багато турбот з німцями, але іншого виходу немає". Це значить, що він узгляднює чинну поставу націоналістів на випадок війни і не хоче їй протиставитись надто, щоб себе не зрадити. Він розпитує про міжнародні зв'язки ОУН. В той час ОУН мала широкі контакти і поза Европою, включно до Японії, про що писав у своїх спогадах ген. Капустянський. Про це згадував і В. С., описуючи прийняття, що його дав японський амбасадор у Берліні ген. Ошіма в травні 1938 р. на честь полк. Коновальця. Складається враження, що ці зв'язки з японцями не були таємницею для Совєтів. У кожному разі, Валюх уважно прислухається, коли мова про Далекий Схід, а почувши згадку про точки оперття там націоналістів, з задоволенням зазначає: „Буду мати, що передати, бо ці справи дуже цікавлять наших там".

Безперечно, між завданнями, що їх собі ставили Совєти, висилаючи своїх аґентів до ОУН, було також завдання тероризувати членів Проводу морально і фізично. Це робив Іван Іванович, використовуючи родинні справи Сціборського, але не мав успіху. Аґент не раз натякав на „могутність радянського апарату навіть закордоном", на поінформованість Совєтів про внутрішні справи в ОУН, і давав зрозуміти, що большевики уважно стежать за кожним кроком націоналістів. Натякнувши одного разу на можливість убивства полк. Коновальця, Іван Іванович пізніше старався переконати Сціборського, що Совєти не мають наміру нищити націоналістів фізично. І можливо, що вони не ставили собі тієї цілі, висилаючи Хом'яка, і цей останній, можливо, довго сам не знав, чим скінчиться гра, яку він започаткував. Однак, з прибуттям Валюха закордон цілі Совєтів змінились. В кожному разі, навряд чи випадково збігся в часі другий приїзд цього аґента до Генту в 1937 р. з фактом пірвання ген. Міллера. І можливо, що коли б полк. Коновалець прибув того разу на побачення з Валюхом, він також був би схоплений. Це могло статися також і в лютому 1938 р., коли б до Роттердаму не прибув Барановський, який пильно стежив за маневрами Валюха і старався не лишати його сам-на-сам з Полковником.

Отже, Совєти, висилаючи своїх аґентів на терени, де існувала й діяла Організація Українських Націоналістів, намагалися в той спосіб розвідатись докладніше про її внутрішній стан, діяльність, можливості. Тим же шляхом вони пробували зневтралізувати націоналістів, скомпромітувати цілу організацію. Разом з тим вони старалися посилити деякі внутрішні ферменти серед націоналістів, щоб в той спосіб внести серед них замішання. Не останньою метою Совєтів було також розвідатись про міжнародні зв'язки націоналістів та їх стосунки з чужинцями. Коли те не вдалось або вдалось лише частинно, тоді Совєти рішили обезголовити організацію — вбити полк. Коновальця.

Ці наміри і цілі Совєтів та їхніх аґентів видаються дуже ясними нині, при світлі акту в Роттердамі. Але вони не були і не могли бути такими ні для кого, крім самих Совєтів, перед актом у Роттердамі. Перегляд способів підступу і провокації, що їх вони вживали, аби піймати в свої сіті Полковника, вказує на складність гри. Та гра вимагала рафінованости і часу. Вона бо тривала коло восьми років, поки могла дати наслідки, потрібні Совєтам. Але навіть знищивши Голову ПУН, Совєти не зуміли знищити самої організації, і це вони відчули під час другої світової війни, коли націоналісти розгорнули свою діяльність на всіх просторах України, діяльність як політичну, так і військову. Тож можна ставити під знак запиту, чи справді Совєти осягнули основну свою ціль, яку ставили собі щодо ОУН?

СУСПІЛЬНА СЛУЖБА ЗУАДК-у

В суботу, 20-го грудня відбулись чергові наради Екзекутиви Злученого Українського Американського Комітету в Ню Йорку і на цих нарадах порішено такі справи:

1) РІЗДВЯНОСВЯТОЧНА ДОПОМОГА

Розглянувши заплянований розклад допомогової праці, Екзекутива одноголосно вирішила вислати такі грошові допомоги в грудні:

2,260 дол. на допомогу українським інвалідам в Німеччині і Австрії, як дар Суспільної Служби Комбатантів для СУВІ;

100 дол. для Комітету опіки над Панею Отамановою в Парижі, як звичайну місячну дотацію;

196 дол. для НТШ в Сарселі, як дотацію за два місяці листопад і грудень;

70 дол. для УСУ в Мюнхені, як дотацію за грудень 1958 р.;

70 дол. для Незалежної Асоціяції Совєтознавства, як дотацію за грудень;

42 дол. для УТГІ, як дотацію за грудень 1958 р.;

210 дол. для Европейського Представництва ЗУАДК-у в Мюнхені;

50 дол. для УЦДОА в Зальцбурґу, як дотацію за грудень.

Крім постійних дотацій признано теж спеціяльні грошові запомоги з нагоди Різдва Христового, а саме:

100 дол. для старших віком українців в домі для старших у Бельгії;

75 дол. для ген. Р. Дашкевича;

75 дол. для отамана Андріа Долуда;

50 дол. для проф. Ілька Борщака;

25 дол. для п-і Бляйки Бачинської.

Затверджено теж висилку КАРЕ пакетів за грудень для українців у Польщі на загальну суму 365 дол. Крім цього переслано для розподілу в Німеччині харчові пакети КАРЕ, як теж харчові, одежові і пакети з коцами для розподілу в Польщі вартости 6,500 дол. Разом вислано в грудні допомоги на суму понад 10,000 долярів. Крім цього признано покрити кошти перевозу для інваліда, колишнього вояка УПА, який тепер живе у ЗДА.

2) КОЛЯДА

Для ведення постійної систематичної допомогової акції, зокрема тепер у Польщі і Югославії, потрібно фондів. ЗУАДК, як самостійна допомогова установа, може мати лише ті фінансові засоби, які зложить українське суспільство. Головно збирає ЗУАДК свої фінансові засоби у формі Коляди і Писанки, як теж членських внесків, і зворотів за кошти переселення. Саме тепер ЗУАДК проголосив збірку Коляди, й Екзекутива із вдоволенням відзначила, що українські громади з повною співпрацею зголосили свою участь у збірковій акції. Головно громади в Н. Йорку і у Филаделфії виявили зорганізовану поставу і вже заплянували плян переведення збірок Коляди на допомогову діяльність ЗУАДК-у. У Филаделфії заплянована велику традиційну імпрезу у формі Маланчиного Вечора на день 10-го січня 1959 р. і весь дохід із цієї імпрези буде призначений на допомогу, головно на допомогу студіюючій молоді в Польщі. Екзекутива звертається з проханням до всіх українських організацій взяти участь у збірці Коляди, як теж просить українську пресу і радіопередачі спопуляризувати збірку Коляди, бо від висліду цієї збірки залежить дальша плянова харитативно-допомогова діяльність. Всіх українських громадян просимо висилати свої пожертви на Коляду безпосередньо теж на адресу ЗУАДК-у:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661, Phila 5, Pa., USA

Пожертви, вплачені ще до кінця 1958 року, можна відтягнути при виготовленні податкових звідомлень федерального податку. ЗУАДК є звільнений від федерального податку і посвідка ЗУАДК-у на вплачену пожертву уповажнює відтягнути цю суму від федерального оподаткування.

3) КУЛЬТУРНИЙ ФОНД

Екзекутива схвалила створення Допомогового Фонду для працівників літератури і культури при ЗУАДК-у. До цього Фонду зголосили приступлення об'єднання літературних, мистецьких і культурних працівників і наші культурні установи. Фонд призначений допомагати письменникам, журналістам і науковцям, мистцям, музикам і іншим працівникам української культури. В найближчому часі буде покликана до життя Кураторія, яка порішуватиме справи допомоги Фонду. Фонд дістане вже першу вплату у виді чистого прибутку з імпрези 65-річчя „Свободи", яка відбулась 29-го листопада в Джерзі Ситі.

4) РІЗДВЯНІ ПРИВІТАННЯ

Екзекутива поладнала теж цілу низку біжучих справ, які відносились до переселення та допомоги. Головно порішено справи морського транспорту нових іміґрантів, які постійно, хоч у менших розмірах, прибувають до ЗДА, вможливлюючи їм дістати безвідсоткові позички на покриття коштів переїзду.

З нагоди Різдва Христового Екзекутива ЗУАДКомітету порішила переслати всій українській громаді у ЗДА свої щирі вітання і побажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року. Екзекутива дякує всім жертводавцям і співробітникам Суспільної Служби ЗУАДК-у і вірить, що ця співпраця в майбутньому ще більше затісниться і пошириться.

Екзекутива теж пригадує всім тим українцям, які ще не мають американського громадянства, щоб не забули про обов'язкову реєстрацію неґромадян в місяці січні в поштовому уряді.

Екзекутива Злученого Українського Американського Допомогового Комітету

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шикаґо, Ілл.

Пам'ять про українських учених знищених Москвою

В днях 3- та 4-го січня 1959 р. відбудеться в Шикаґо, Ілл., прилюдна Наукова Конференція, присвячена пам'яті нищених і репресованих червоною Москвою українських учених. Конференцію влаштовує Осередок Праці НТШ за допомогою церковних та громадських установ і організацій міста Шикаґо.

Метою Конференції є причинитися до висвітлення діяльности українських учених, знищених Москвою та познайомити ширші кола громадянства з їх науковою спадщиною.

У Конференції візьмуть участь: проф. Р. Смаль-Стоцький, проф. Ю. Шевельов (Шерех), проф. І. Витанович, д-р М. Кулицький, ред. І. Кошелівець, д-р Я. З. Пеленський та інші. Конференція відбуватиметься в авдиторії Школи св. о. Миколая (субота, поч. 5-та год.) та в авдиторії Школи св. Володимира (неділя поч. 5-та год.).

Лорейн, Огайо

40-ліття „1-го Листопада"

Заходами Відділу УККА в Лорейні відбулась тут 30-го листопада Святочна Академія для відзначення 40-ої річниці Листопадового Зриву. Академія відбулась у великій залі Словіського Дому. Гарно убрана сцена, чисельна публіка та присутність на залі 4-ох місцевих священиків створювали дійсно святочний настрій.

Академію відкрив святочною промовою п. інж. М. Тарасюк. Провідні думки його гарної промови були такі: Нарід, який продовж 600-літньої неволі не затратив свойого національного характеру і по так довгій перерві знову підняв збройну боротьбу в обороні відновленої держави, ніколи не відступить від цієї боротьби, навіть у найбільш трагічних обставинах свойого життя. Пророчистим доказом на це є Листопадовий Зрив 1918 року та боротьба ним започаткована, яка ведеться досьогодні. Львів, — це українське місто а т. зв. Галичина, — це від віків невідривна частина всієї української національної території.

У програму Свята ввійшли ще: виступ чоловічого хору „Дніпро", під мистецьким керівництвом п. Е. Садовського з Клівленду, деклямація і фортепіянове сольо. Хор „Дніпро" виконав „Хорал" Е. Садовського, „За рідний край", „Стрілецьку в'язанку", „Мій край, мій рай", „Задзвенімо", „Тихий ліс" і „Засяло сонце". Вірш С. Черкасенка „В день 1-го листопада" продеклямувала п-і Людмила Кічун. Гарний тембр її голосу та правильне відчуття вірша викликали симпатичне враження. „Турецьке рондо" — Моцарта виконав на фортепіяні учень місцевого УМІ Петро Пилипів, виявивши добру техніку та інтерпретацію. Правдивою атракцією був виступ хору „Дніпро". І своєю зовнішньою появою (50 співаків, всі в національних костюмах) і виконанням пісень хор залишив у Лорейні прекрасне враження. Зворушливим є склад хору, який поєднує в собі представників всіх українських земель, обох Українських Церков та двох поколінь. Крім сивавих вже суддів, інженерів і правників — молоденькі юнаки, які чисельно творять більшість складу і тим запевняють нормальний розвиток хору. Хор „Дніпро" — це гарний приклад, як у творчій, громадській праці можна повільно затирати наслідки Збруча, злагіднювати релігійні упередження, вдержувати постійний контакт між досвідом батьків та шуканням шляхів і непевним крокуванням у майбутнє тих, які завтра мають прийти їм на зміну. Признання належиться п-ві диригентові та Управі хору за те, що зуміли поєднати в свойому хорі всі ті елементи та притягнути українську молодь до шляхетної, творчої праці, відриваючи її цим способом від чужого середовища та часто пустих розваг. А ці молоді хористи нехай стануть добрим прикладом для решти української молоді. **І. М.**

Рачестер, Н. Й.

Андріївський вечір

З ініціятиви пань з Українського Золотого Хреста і Союзу Українок Відд. 47, та при співучасті панів з ОДВУ, ОбВУ і Братства Дивізійників відбувся в суботу, 13-го грудня Андріївський вечір.

В гарно удекорованій залі зібралося коло 100 осіб. Декорації залі і сцени виконали мистці: пані Стеців і пан Загачевський. Душею імпрези була голова УЗХреста пані Міра Повх, якій гідно секундували пані Марія Холевчук з 47-го Відд. СУА і Слава Зелез, з УЗХреста, яка теж брала участь у виконанні програми, як ворожка і член співочого тріо.

Вдатним конферансьє був п. Любомир Білик з Братства Дивізійників. При буфеті зручно звивалися пп. з ОДВУ — Дзьоба, Маньківський і Лаба. При касі сидів член ОбВУ п. П. Зубрицький. Чистий дохід виніс 100 дол. який розділено між 5 організацій, які влаштовували забаву. Управа ОбВУ вирішила віддати свою часть доходу (20 дол.) на Українських Інвалідів.

Петро Зубрицький

Звіт — Заклик

зі збірки „ДІТИ — ДІТЯМ" за рр. 1957/58

Збірка на ялинку дітям залишенцям в Европі під кличем „ДІТИ — ДІТЯМ" переводиться вже шостий рік. В рр. 1957/58 зібрано $2,052.93.

Розділено:

Німеччина (УМСХ)	$800
Австрія	$250
Італія	$150
Бельгія	$100
Франція	$100
Англія	$150
Еспанія	$ 50
Індивід. допомоги	$100
Оплади пакунків	$167
Ліки на Сибір	$125
Разом:	$2,052

Всім жертводавцям і всім, хто причинився до успіху нашої збірки, складаємо — від імені нашого та від імені всіх обдарованих — нашу щиру подяку.

Рівночасно закликаємо українське громадянство цього року, так як і в минулі роки, — не відмовити своєї пожертви для наших українських дітей, розкинених по цілій Европі. Звертаємося з проською до Батьків, які під час Різдва будуть обдаровувати своїх дітей дарунками, не забути і про тих українських дітей, які живуть в тяжчих матеріяльних умовинах, ніж ми, які через хвороби своїх батьків, чи хвороби самих дітей не мали змоги, так як ми, виїхати в країну спокою і добробуту.

Свої пожертви просимо складати в таких українських крамницях: АРКА, СУРМА, ЕКО, НАШ БАЗАР та Висилкова фірма МЕРКУРІ, як рівнож не відмовити нашим паням, які будуть ходити зі збірковими листами.

Українська Американська Допомогова Жіноча Організація Відділ I, ім. Ольги Басараб в Ню Йорку
(Колишній Самостійний Золотий Хрест ім. О. Басараб)

З наших буднів

З ТРИВОГОЮ І НАДІЯМИ

З тривогою і надіями вступаємо в новий, черговий рік атомово-нуклеарної і ракетно-сателітної ери... Що він принесе людству, і нам грішним, коло людей?

У зв'язку з тим ми недавно почули інтересний гороскоп з уст самого державного секретаря, Джана Фостера Доллеса. На конференції Світової Ради Церков він сказав: „Якщо атомова війна нас не знищить, атомова енерґія змінить характер нашого життя".

В селі Водниках, повіту Бібрка, колись інакше казали: що — надвоє баба ворожила, або вмре, або буде жила. Але воно виходить на те саме, що мав на думці містер Доллес: або перед нами „світле майбутнє", або кінець світу і заглада людського роду.

Недобре і навіть нездорово є роздумувати на ці теми, а ще на порозі Нового Року, перед всякими Сильвестрами, Маланками і тим подібними потанцюльками. Та й не варто, бо нічого путнього тут не видумаєш. Пригадую, рік тому, чи два, мій добрий приятель, інж. Микола Яремович, почав пропаґувати на сторінках „Свободи" акцію будови домашніх протиатомових бункрів. Відгук на його статті був ніякий. Ніхто не настрашився примар атомового знищення, та й навіть сам проєктодавець не поквапився збудувати коло своєї віллі на Бронксі хоч би якесь показове сховище.

Може воно мало б більший сенс, якби так наші молодші науковці — Богачевський, Онишкевич та другі, зайнялися конструкцією протиатомового „Ковчега Ноя", тобто українського еміґраційного сателіта, що його, в годину тривоги, можна було б завісити між небом і землею. Розуміється, наш новітній Ной мав би немало клопоту з підбором пасажирів до такого міжплянетного екіпажу...

Якби лише взяти „по-дві пари со твори" з кожного Комітету, Союзу, партії, редакції, з усіх наукових, громадських і допомогових установ, то при вході до ковчега-ракети був би такий стиск, як у черзі перед совєтським унівеpмагом, коли привезуть мануфактуру!

Всі оті патріоти, які вже перестали ходити на академії, платити національний даток і вкладку до ЗУАДК-у, в цю страшну „Зеро-Годину", коли, за словами Апокаліпси, отворяться Сім Печатей, — всі вони перли б наввипередки до Ковчега, щоб стати амбасадорами нашої визвольної справи напр. на Марсі, чи розсівати правду про Україну хоч би й по Молочній Дорозі!

Ну, та нам, народним скоморохам, таким як друг Понеділок, чи я, немає чого журитися — нас до Ковчега не припустять; навіть, якби ми пообіцяли дати „Вечір гумору" на Місяці — без жадного гонорару.

У випадку (не дай Боже!) атомової, чи нуклеарної атаки, нам, сірим людям, залишається тільки одне спасіння: змовити „Отче Наш", бо на „Богородице-Діво" вже й часу не буде...

На суші, під водою, чи в повітрі, в орбіті Землі, чи Місяця, на Марсі, на Сонці, чи в інших міжзоряних світах, куди лише затаскає людину її невгомонний, незаспокоєний розум, — май, Божа Сило, в своїй опіці бідну-беззахисну людську душу!

Ікер

● Міністер закордонних справ Савді Арабії, Ясеін висівши у Неаполі в Італії, з корабля, зауважив, що бракує одної з його 30 валіз, саме тієї, в якій він переховував важливі документи. Думаючи, що шпигуни вкрали цю валізу, він заалярмував поліцію, яка почала перешукувати весь корабель. Валіза знайшлась в приміщенні для баґажу, закинена між іншими валізами.

„ПЛАЙ" НА ПОРОЗІ ДО ВСЕАМЕРИКАНСЬКОЇ КАР'ЄРИ

Якось так склалося, що якраз у той самий день, коли в Джерзі Сити відзначувано шістдесятп'ятиріччя багатоуспішної діяльности „Свободи" на американському терені, почала свою загальноамериканську кар'єру спортова дружина „Плай", зорганізована, ведена і — що, може, найважливіше — фінансована відомим нашим професіоналістом і ентузіястом спорту, інж. М. Лепкалюком.

Якраз тоді, коли в Народному Домі в Джерзі Сити застелювано бенкетові столи, кілька миль звідтіля, в приміщенні ІМКА Вест Сайд, в Ню Йорку виходили на блискучий паркет волейболісти „Плаю" до свого першого великого бою з американською екстраклясою відбиванкарів Східнього Побережжя.

Коли, шукаючи залі, в якій мали грати наші змагуни, я спитав когось з „автохтонів" про нашу дружину, я отримав відповідь: „Про кого ви питаєте? Ах, про цих „капл оф поліш ґайс? Так, здається, вони грають десь там у бічній залі . . ."

Я не марнував часу на розтовкмачування моєму розмовцеві, хто є справді ті, яких він назвав легковажно „капл оф поліш ґайс", але поспішив до тієї бічної залі. Там якраз наші змагуни розкладали филаделфійську „Сентрал ІМКА".

Весь день змагань проминув у напрузі. Чи дадуть раду ці маловідомі, а то й невідомі загалові, як цілість, змагуни? Це ж їх перший виступ! Правда, не раз наші дружини брали участь в змаганнях в загальноамериканських турнірах, але вище як до третього місця ніколи не доходили. Що ж буде з „Плаєм"?

Пізно ввечері, після цілоденних боїв, було вже відомо: „Плай" виграв змагання між 14-ма дружинами східньо-американської еліти! Перший виступ і перший виграш — чого ж можна хотіти більше?

Але я не задовольнився цим. Я метнувся між публіку, шукаючи свого інформатора, якого я питав про „Плай" ранком. Я мав щастя — знайшов його. „Чи не знаєте, хто переміг у турнірі? — запитав я. — Цей новий тім, — відповів він. — О, бой, вони є „магніфіцент"! Ці хлопці грають! — А як ця дружина називається? — запитав я знову, і мій інформатор відповів без вагань: — Юкрейніенс, не знаєте? — Він поглянув на мене ще раз і — пізнав мене. Щось, наче усмішка, пробігло по його обличчі і він додав: — Окей, о вон. Я вже також знаю, що вони — юкрейніенс!

А за два тижні прийшли змагання в Балтіморі. Знову було кільканадцять дружин, і знову був наш „Плай". І знову була перемога за перемогою і нарешті виграш у фіналі проти „Сент Джов Лід" у двох сетах. І дві чаші за чемпіонат, і три чаші для найкращих змагунів: Ігоря Сохана, Гаврила Будишина та Юліяна Йошта і запрошення на дальші турніри.

А ще перед приїздом „Плаю" до Балтимору блискавично розлетілась по нашій громаді вістка про прибуття „Плаю". І в хвилинах рішучих боїв не забракло для „Плаю" підтримки нашої публіки. Кількадесят наших студентів і студенток, що вчаться на високих школах в цьому місті, дали нашим змагунам таку підтримку аж радісно було це спостерігати. Віримо, що так буде й надалі, всюди там, де „Плай" змагатиметься в наступних своїх грах по містах Америки.

А дорога ще далека: 17 січня „Плай" гратиме в Бінґемптоні, Н. Й., 7 лютого — у Филаделфії (тут повинна наша громада особливо підтримати „Плай" — чейже двоє змагунів „Плаю" це филаделфійці: Ігор Заяць і Ігор Чума), далі прийдуть турніри в Ню Гейвені, Конн., 21 лютого в Фічбурґу, Масс., 28 лютого, 7 березня в Кемдені „на передмісті" Филаделфії 19 березня у Бостоні, Масс. 22 цього ж місяця в Річмонді, Ва., 12 квітня у столиці ЗДА, у Вашинґтоні, 18 квітня у Вайт Плейнсі, Н. Й., і 25 квітня в Ню Бріттені, Кон

Укоронуванням багатого сезону будуть змагання на чемпіонат країни в столиці стейту Айові, Дес Мойнес, в днях 6-9 травня. Тут зустрінеться „Плай" не лише з східньо- і середньо-американськими дружинами, але й з найвищою клясою цього спорту в Америці, з змагунами Лос Анджелесу, непобореними досі ніким.

Далека ця дорога й тяжка. Але за справу „Плаю" взявся „ціпкий гуцул", Мирон Лепкалюк, з самого Косова Старого. Побажаймо ж нашому „Плаєві" разом з усією українською спортовою громадою — багато щастя.

О-як

ДОПОМОГА УКРАЇНСЬКОМУ ІНВАЛІДОВІ В ЧИСЛАХ

У перших днях листопада ц. р. була поміщена в пресі стаття Суспільної Служби Комбатантів, в якій був поданий чисельний стан наших інвалідів, вислід листопадової збірки за минулий рік і її розподіл. За даними тої статті в минулому році зібрала ССК всього 10,968.50 дол. на інвалідів. Чисельний стан інвалідів трудно устійнити, бо число потребуючих кожного року збільшується. Але коли приймемо, що теперішній стан інвалідів становить 500 осіб, то на одного інваліда припадає з тої збірки не цілих два доляри місячно. Коли прийняти, що цьогорічна збірка дасть може більшу суму, скажім 12,000 дол. тоді на кожного інваліда припаде пересічно по 2 дол. місячно. На таку місячну ренту для інвалідів, спромоглися ми — одномільйонова громада в ЗДА. Гадаю, що така опіка над інвалідами нам чести не принесе і прихильности для наших змагань у нікого не з'єднає, бо нарід, який не вміє дати повного забезпечення своїм інвалідам, не дає запоруки, що потрапить своїми державними справами самостійно завідувати. Тому нам треба старатись, щоб наш інвалід діставав пересічно принайменше 50 дол. місячної ренти. Ми не можемо заслонюватися самим лише ствердженням, що народ перестав давати на інвалідів, або що нема кому піти зі збіркою. Мусимо собі лише усвідомити, що листопадова збірка проблеми забезпечення наших інвалідів ніколи не розв'яже, а тому треба таку збіркову систему занехати і нав'язати до старокрайової практики, передаючи справу забезпечення наших інвалідів нашим купцям і підприємцям. Я певний, що в ЗДА знайдеться тисяча купців, які себе добровільно оподаткують і будуть вплачувати пересічно по 25 дол. місячно до фонду українських інвалідів. Це дасть в сумі 25,000 дол. місячно, потрібних для того, щоб кожний інвалід діставав пересічно по 50 дол. місячно. Я сам купець і на цю тему говорив з іншими купцями. Всі вони зі мною погоджувались, що це був би найкращий і найбільш реальний спосіб забезпечення наших інвалідів. Треба лише подбати про те, щоб моя суґестія стала відомою якнайширшим колам нашого громадянства, бо лише від його постави залежить успіх такої збірки, і щоб мій цей проєкт був прийнятий та затверджений на найближчому конгресі УККА.

Іван Василюк
власник галянтерійної крамниці „Говерля", 2269 Профессор Стр., Клівленд, 13, Огайо.

В ЛЮТОМУ ПОЯВЛЯТЬСЯ В ОБІГУ НОВІ ЦЕНТИ

Вашингтон. — Державна монетарня повідомляє, що 12-го лютого 1959 р. американці після 50-ох років побачать дійсно нові одноцентові монети, які матимуть на собі зображення Абрагама Линколна, а на другому боці частину його пам'ятника. Це сталося для відзначення 150-річчя з дня народження того славного президента. Під пам'ятником буде напис: один цент. В попередніх 49 роках монетарня викарбувала понад 25 мільярдів одноцентових монет.

● У Гомліні, Західня Вірджінія, 23 грудня помер знаний в околиці 71-річний дивак Джордж Лейсі, який 42 роки пролежав у ліжку. Є дві версії, чому так сталося. Один сусід каже, що 42 роки тому Джордж просив батька, щоб не продавав теляти, яке він дуже любив. Батько не послухав, і Джордж здійснив свою погрозу і поклався до ліжка і не встав до смерти. Але його сестра твердить, що Джордж 42 роки тому захворів на кір, і від того часу не міг встати.

В Ню Йорку відбулася Академія в честь Пренепорочної Діви Марії

Ню Йорк. — В неділю 28 грудня у великій авдиторії школи св. Юра відбулася заходом Об'єднання Відділів „Провидіння" в Ню Йорку Святочна Академія в честь Пренепорочної Діви Марії, дохід з якої призначений на нову школу. Академію відкрив п. І. Базарко після того, як хор церкви св. Юра відспівав Лисенка-Кошиця „Пречистая Діво Мати". Той сам хор відспівав ще Бортнянського „Воскликніте Господеві" і „Слава во Вишньому Богу" та Демуцького „Думу про Страшний Суд" і „Боже Великий Єдиний", яким то співом закінчено Академію. Святочну доповідь про Непорочне Зачаття Діви Марії виголосив о. С. Сабол, ЧСВВ, а діти школи українознавства спільно рецитували „Молитву" Б. Лепкого. Лідія Крушельницька віддеклямувала „Скорбну Мати" П. Тичини і „Спаси, рятуй нас" о. М. Мельника. Співачка Метрополітен опери п. Шарлота Баранська відспівала Моцарта „Аллилуя" і „Молюсь Тобі, мій Боже" (сл. о. С. Сабола, муз. І. Приймової), а п. Володимир Баранський співав А. Гнатишина „Богородице Діво" і Бізета „Аґнус Деі". Ця пара співаків виконала спільно дуети А. Г. Малотта „Ди Лорд'с Преєр" і „Марія Мати Христа Бога" (сл. Р. Купчинського, муз. І. Приймової). Хором диригував проф. Т. Онуфрик, при акомпаніяменті була п. Іванна Приймова. Велика авдиторія школи св. Юра була повна публіки, яка оплесками нагороджувала всі пункти добре виконаної програми.

Уряд продовжив імпортові квоти на нафту на два місяці

Вашингтон. — Президент Айзенгавер на рекомендацію окремого комітету, який існує в рамах його кабінету, продовжив важність імпортових квот на нафтову ропу на дальші два місяці, це значить до 28-го лютого 1959. Президент поручив секретареві внутрішніх справ Сітонові, щоб дотеперішні квоти на імпорт ропи з закордону були важні і на два місяці в найближчому році, це значить, що до портів на східньому узбережжі денно можна буде імпортувати 713,000 бочок ропи, а до західніх портів — 221,100 бочок денно. Крім того вільно буде денно імпортувати 170,000 бочок необробленої газоліни та інших необроблених нафтових продуктів.

Гаммершилд на Середньому Сході

Бейрут. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд прибув на Середній Схід, щоби перевести Різдвяні свята разом з „міжнародною поліцією" у так званій смузі Гази на кордоні між Ізраїлем і Об'єднаною Арабською Республікою. При цій нагоді Гаммершилд знову відвідає всі середньо-східні столиці, де переведе розмови з тамошніми державними керівниками. Він відвідав уже прем'єра Ливану, Рашіда Карамі, який заявився проти встановлення „міжнародної поліції" у прикордонній ливансько - ізраїльській смузі. Ливанський прем'єр твердить, що Ізраїль пляново і свідомо раз-у-раз порушує існуюче на Середньому Сході перемир'я та викликує прикордонні інциденти, щоби спровокувати Об'єднані Нації до вислання на його кордони міжнародну поліцію, яка берегла б непорушности ізраїльських державних кордонів. Ливан, як і інші арабські держави, визнають тільки перемир'я, але не хочуть підписати з Ізраїлем мирового договору та не визнають Ізраїлю і його кордонів.

Ощадностево-Позичкова Ліґа передбачає добробут в 1959 році

Ню Йорк. — Виконний Комітет Американської Ощадностево - Позичкової Ліґи передбачає, що 1959 рік збільшуватиме добробут американських громадян, і внаслідок цього той рік буде сприятливий для збільшення ощадностей. Ця ліґа об'єднує 4,400 членів - банків і позичкових кас, які мають 54 більйони долярів. 1959-ий рік має збільшити число затруднених та особисті прибутки та створити „процвітання економіки в усіх ділянках а також майже в усіх містах держави". Але в цьому передбаченні згадується і про те, що „зріст коштів прожитку дещо збалянсує збільшення прибутків", та все ж таки американці зможуть збільшити свої ощадності, бо їхні прибутки будуть набагато більші від видатків. В 1958 році ощадності американців збільшилися на 14 відсотків, це значить 6 більйонів в порівнянні з 1957 роком, так, що в банках ліґи було всіх ощадностей на суму 47.6 більйона долярів.

АЙЗЕНГАВЕР ПОДАРУВАВ ПРАЦІВНИКАМ БІЛОГО ДОМУ ВІДБИТКИ СВОГО ОБРАЗУ „ПОРОЖНЯ СТОДОЛА"

Вашингтон. — 22-го грудня президент Айзенгавер із дружиною гостив в Білому Домі своїх працівників, які були запрошені на різдвяне прийняття. Давнішими роками Президент дарував своїм гостям свою фотографію, а цього року відбитку свого власного образу, який тепер скінчив, і який називається „Порожня стодола". Часописи пишуть, що важко було знайти цю стодолу на картоні. В Білому Домі нараховується коло 1,000 працівників.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

МІННЕАПОЛІС, Мінн. — Т-во „Запорозька Січ", Відділ 385, повідомляє, що Річні збори відбудуться в суботу, 3-го січня 1959 р., в залі школи при парафії св. Константина з таким порядком: Отворення Заг. Зборів; Відчитання протоколу з попередніх річних зборів; Звіт Управи Відділу з діяльности; Дискусія над звітом та одобрення діяльности Управи. Вибір нової Управи. Внески й запити. На зборах буде присутній організатор Головної Канцелярії УНСоюзу та виголосить доповідь п. н. Національна і господарська роля УНСоюзу. Просимо членів про чисельну участь. Гостям раді. Перед зборами члени можуть вплачувати місячні вкладки. — За Управу: Павло Федорців, голова; Ілярій Папіж, секретар; Михайло Хома, фін. секр.; Роман Віндик, касир.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Т-во „Українська Січ", Відд. 39, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю, 4-го січня 1959 р., о год. 3-ій по пол. в УНДомі. Вплачування вкладок буде в суботу, 3го січня, від год. 7:00-10:00 веч. і в неділю, 4-го січня від год. 12:00-3:00 по пол. Проситься членів вирівняти залеглості. Річні збори відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., о год. 2:30 по пол. в УНДомі. Проситься всіх членів взяти участь на Річних зборах. — О. Шмокалюк, предс.; М. Рубич, фін. секр.; І. Пігуляк, кас.; М. Проскуренко, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — 240 Відд. ім. Є. Коновальця, повідомляє усіх своїх членів, що Річні Загальні Збори відбудуться в неділю, 4-го січня 1959 р., в год. 2-ій по пол., в залі УНДому при В. 14-ій вул. З уваги на важливі організаційні справи, присутність усіх членів обов'язкова. Радо вітаємо гостей, які інтересуються життям нашої організації. У випадку, коли б більшість членів не з'явилася на час., збори відбудуться 1 годину пізніше, без огляду на число присутніх. — Управа.

● РОЗШУКИ ●

Василь ЯВЕЦЬКИЙ пошукує свою рідну сестру, МАРТУ, по чол. КУЗЬМА, зі села Кінчаки, пов. Станиславів, Зах. Україна. Хто знав би про її долю, або вона сама, зголоситься на адресу:
Mr. W. JAWECKYJ
Salt Pie Farm
Thornton, Bradford, York's, England

Пошукується п. ТЕОДОРА ДОПІВКА, з села Рівня, пов. Ліско, Зах. Україна. Прошу повідомити:
Иосиф ДОПІВКА
127 Silver Street
New Haven, Conn.

• Василь ЩУР, з повіту Копичинці, пошукує свою РОДИНУ. Прошу писати на адресу:
A. HUSAN
45 Hill Street
New Haven, Conn.

Пошукую Клавдію Петрівну КИРЕНКО. Маю для неї письмо від Тосі (VII. 1958). Прошу всіх її знайомих звертатися на адресу:
W. SCHULZ
328-30 East 95th St., Ap. 29
New York 28, N. Y.

Пошукую АННУ СИВАНІЧ по чоловікові ПЛІШКА, зі села Солинки, пов. Сянок. Ваша сестра Танька в старому Краю, бажає переписуватись з Вами, але не має Вашої адреси. Хто знав би про неї, або вона сама, прошу писати на адресу:
Peter PREYMA
92 St. Mark's Place
New York 9, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 4184. Хитрун.

З огидою Тарзан встав від білої людини, яка щулилася на землі. — Звільніть цих людей і зникайте з цього району. Якщо я вас ще раз зустріну, то вас убю!

— Ви мене більше не знайдете. — мимрив Вест. А тоді він хитро додав. — Непідготований . . .

А його очі глипнули на кілька плетених кошів, яких був не доглянув мавполюд. . . малий арсенал!